

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 januari 2023

Onderwerp: Ophogen krediet strategische grondaankopen

Kenmerk: 1960112/1969008

Bijlagen:

Geen

1. Inleiding

Een van de instrumenten voor het realiseren van de provinciale doelen is de inzet van grondbeleid. De kaders hiervoor heeft U vastgelegd in de nota grondbeleid. De vigerende nota is de vijfde nota grondbeleid die in 2018 is vastgesteld. Bij het vaststellen van de hieraan voorgaande, vierde notagrondbeleid in 2016, heeft U besloten om de bestaande kredieten voor grondaankopen samen te voegen tot één krediet voor strategische grondaankopen, met een omvang van op dat moment € 97 miljoen. In dezelfde voordracht is tevens de intentie uitgesproken om dit krediet op termijn terug te brengen tot € 20 miljoen. Momenteel is de omvang van dit krediet € 40 miljoen, door U vastgesteld met de jaarrekening 2019.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het krediet strategische aankopen is een breed inzetbaar krediet, zonder specifiek beleidsdoel. Het stelt de provincie in staat om snel en effectief te handelen als zich kansen voordoen om grondposities te verwerven voor het realiseren van provinciale doelen in de toekomst. In de jaren '00 waren meerdere strategische aankoopkredieten beschikbaar, opgeteld tot € 120 miljoen euro. Grote aankopen zijn hieruit gedaan (Wieringerrandmeer, Bloemendalerpolder, Distriport, Crailo) en heeft in een aantal gevallen geleid tot ongewenste afschrijvingen. Meer dan 10 jaar lang zijn er vervolgens geen strategische aankopen meer gedaan en hebben PS in 2016 besloten het strategische aankoopkrediet terug te brengen. Met de huidige grote opgaven, de veranderde

grondmarkt en provinciale rol wordt de laatste jaren het krediet strategische aankopen weer ingezet. Een trend die zich naar verwachting zal doorzetten. Wij informeren U hierover steeds in de paragraaf grondbeleid van de begroting en jaarrekening.

3. Directe aanleiding

De ervaring leert dat grondpositie hét vliegwiel is voor gebiedsprocessen in het landelijk gebied. De gebiedsprocessen in de Starnmeer, Horstermeer en Noordelijke Vechtstreek zijn succesvol, omdat de provincie in deze gebieden een aanmerkelijke grondpositie heeft (gehad). Door deze gronden in te brengen in (kavel)ruilprocessen, vormt dit dé motor van de gebiedsgerichte aanpak in deze gebieden.

Er lopen momenteel meerdere gesprekken met agrarische bedrijven die ook (ver) buiten de NNN liggen. Mocht dit tot aankopen leiden, wordt er ruimte gecreëerd voor verdere extensivering van overblijvende agrariërs en de natuuropgaven. Tevens zou dit een oplossing kunnen bieden voor de deel van de PAS-melders. Echter, deze aankopen passen (vooralsnog) niet in de landelijke aankoopregelingen en ook de nationale grondbank heeft aangegeven dat zij niet in staat zijn om gehele bedrijven aan te kopen.

Het krediet strategische grondaankopen is een geschikt instrument voor het verzilveren mogelijke aankoopkansen van (agrarische) bedrijven (ver) buiten Natura2000- en/of NNN-gebieden, vooruitlopend op rijksbudgetten in het kader van het Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied (NPLG/PPLG) en specifiek de PAS-meldersproblematiek daarbij.

Momenteel is er nog ca. € 10 miljoen vrije ruimte binnen het krediet om aankopen te doen. Dit is niet voldoende om de aankopen te financieren van een aantal lopende aankoopkansen. Zeker gezien het feit dat het krediet ook beschikbaar is voor andere beleidsterreinen. De verwachting is dat er voor het eind van dit jaar geen vastgesteld PPLG ligt en/of daarmee samenhangende (Rijks)budgetten beschikbaar komen. Een verhoging van het krediet strategische grondaankopen met € 20 miljoen gaat voldoende ruimte geven als overbrugging.

4. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Wij stellen voor om uw eerdere besluit tot het terugbrengen van het krediet strategische aankopen (naar uiteindelijk € 20 miljoen) te herzien en tegelijkertijd het kredietplafond met € 20 miljoen te verhogen naar € 60 miljoen. Dit voorstel betreft een trendbreuk.

Aankopen vanuit het krediet strategische grondaankopen worden voor de aankoopwaarde op de balans gezet, omdat het aankopen ten behoeve van maatschappelijke doelen betreft. Pas als de uiteindelijke inzet van de aankopen duidelijk is, zal blijken of er sprake is van waardedaling of -stijging. Daaruit volgt dat het dekkingsvoorstel van aankopen uit dit krediet aan de orde komt bij het besluit tot inzet van de verworven gronden.

5. Proces en procedure

Na vaststelling van deze voordracht zal het kredietplafond worden verhoogd naar € 60 miljoen.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 12-2023

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 januari 2023;

gelet op:

- Het feit dat er op de grondmarkt mogelijkheden zijn om gronden en (agrarische) bedrijven aan te kopen die ruimte geven om provinciale doelen te bereiken;
- De ruimte binnen het krediet strategische grondaankopen momenteel onvoldoende is om deze kansen te verzilveren;
- Artikel 2.4, lid 5, dat stelt dat voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, Gedeputeerde Staten voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel voorzien van een investeringskrediet inclusief de dekking aan de Provinciale Staten voorleggen;

besluiten:

1. het krediet Strategische Grondaankopen niet verder terug te brengen en te verhogen tot € 60 miljoen.

Haarlem, 6 maart 2023

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,